

VESTBY KOMMUNE

IDEBANK, HANDLINGSPLAN FOR ET GODT PSYKOSOSIALT BARNEHAGEMILJØ

SEPTEMBER 2021 – REVIDERT SEPTEMBER 2023

Innhold

IDEBANK	2
PROSEDYRE FOR Å FOREBYGGE OG AVDEKKE KRENKELSER ELLER MOBBING	3
PROSEDYRE VED MISTANKE OM KRENKELSER ELLER MOBBING	4
ÅRSHJUL	5
UNDRINGSNOTAT	6
AKTIVITETSPLAN	7
REGISTRERING AV SAKER I FORBINDELSE MED BARNEHAGELOVEN KAPITTEL VIII	11
NETTRESSURSER	12
LITTERATUR FOR BARN	13
EGENVURDERING BARNEHAGENS PSYKOSOSIALE MILJØ – ANSATTE	17
KARTLEGGING AV BARNES AKTIVITET I FRILEKSPERIODEN	18
OBSERVASJON AV BARN OG BARNEHAGEANSATT I UTETIDEN	19
OBSERVASJON AV ANSATTES AKTIVITETER OG PRIORITERINGER I HVERDAGEN	20
BARNESAMTALE	21
OBSERVASJONSSKJEMAER FRA BARNAS VERNEOMBUD	Feil! Bokmerke er ikke definert.
GARNNØSTE	34

IDEBANK

Vestby kommune har en egen handlingsplan for et godt psykososialt barnehagemiljø. Dette dokumentet er et vedlegg til den handlingsplanen.

Det er utarbeidet prosedyrer for å forebygge og avdekke krenkelser eller mobbing, og ved mistanke om krenkelser eller mobbing samt et årshjul for å synliggjøre aktiviteter som må gjøres gjennom året. Det er også utarbeidet et undringsnotat og en mal for aktivitetsplan som barnehagene skal følge. Prosedyrene for kommunale barnehager finnes i handlingsplanen, i dette vedlegget samt i kommunens kvalitetssystem KSX.

Barnehagene arbeider selvstendig med å skape og opprettholde et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø for sine barn, og de har ulike innfallsvinkler og arbeidsmetoder. Det finnes mye nyttig fagstoff og materiell til bruk i arbeidet. Dette dokumentet er en idebank med forslag til ulike aktiviteter. Idebanken er tenkt som utkast som kan bearbeides til egen barnehage.

PROSEDYRE FOR Å FOREBYGGE OG AVDEKKE KRENKELSER OG/ ELLER MOBBING

Tiltak	Ansvar	Gjennomført Dato og signatur
Alle ansatte skal følge med på hva som skjer i barnehagen, for eksempel gjennom å snakke med barna, delta i lek og aktiviteter, ha gode rutiner for overganger, og observasjon og loggføring. Å følge med innebærer å aktivt delta og være tydelig til stede for barna. Ansatte skal være observant på endringer i barnas atferd, eller endringer i miljøet.	Alle	Hele tiden
Alle ansatte skal gripe inn hvis de mistenker eller har kjennskap til at et barn ikke har det trygt og godt i barnehagen. Dersom mobbingen pågår, skal den ansatte gripe inn og stoppe hendelsen gjennom korrigerende eller veiledning.	Alle	Hele tiden
Barnehagen skal årlig gjennomgå regelverket i barnehageloven kapittel VIII og handlingsplanen, og dokumenterer barnehagens felles forståelse for begrepene og hvordan barnehagen skal jobbe forebyggende. Ved nyansettelser informeres den nyansatte fortløpende.	Styrer	
Foreldre informeres om handlingsplanen på foreldremøtet på høsten. Barnets trivsel, trygghet og tilhørighet i barnehagen er blant temaene i utviklingssamtalene med foreldrene.	Styrer/ pedagogisk leder	
Barnehagens planer og tiltak for forebyggende og holdningsskapende arbeid gjennomføres og etterleves i barnehagehverdagen.	Styrer	Hele tiden
Kontinuerlig vurderinger av barnas psykososiale miljø med bakgrunn i kartlegging/ observasjon og informasjon fra foreldre og barn.	Pedagogisk leder	
Vi bruker ulike metoder (case, påstandspillet, dialogmodellen o.l.) for å øve oss på å oppdage og forebygge mobbing og krenkende atferd.	Styrer/ pedagogisk leder	
Barnehagen bruker ulike former for kartlegging/ observasjon av barns og ansattes aktiviteter i frilek som grunnlag for refleksjon i avdelingsmøter.	Pedagogisk leder	
Årlig trivselssamtale med alle 4 – åringene på våren og 5 – åringene (samme årskull) på høsten der tema er barnets opplevelse av trivsel, trygghet og tilhørighet.	Pedagogisk leder	
Barnehagen evaluerer sitt forebyggende og holdningsskapende arbeid hver vår, både i personalgruppa og i samarbeidsutvalget.	Styrer	

PROSEDYRE VED MISTANKE OM KRENKELSER OG/ ELLER MOBBING

Melding om mistanke om mobbing og/ eller krenkende atferd kan komme fra både barn, foreldre, ansatte og andre. Den kan være muntlig, skriftlig eller digital.

Tiltak	Ansvar	Gjennomført Dato og signatur
Den som får informasjon om eller kjennskap til mobbing informerer nærmeste leder så raskt som mulig. Skriv et undringsnotat som grunnlag før nærmeste leder og styrer informeres.	Ansatt/ pedagogisk leder/ styrer	
Det innhentes mer informasjon gjennom samtaler, observasjoner, kartlegginger og/ eller refleksjonsverktøy.	Pedagogisk leder/ styrer	
Informasjon til de ansatte som er involvert i barnegruppen, ved behov informeres hele barnehagen. Beskriv så konkret som mulig hva som har skjedd, hva som er blitt gjort og hva man tenker skal gjøres videre.	Pedagogisk leder/ styrer	
Foreldre til involverte barn skal informeres og tas med på råd. Ha fokus på hjemmets opplevelser av eget barn, andres barns trivsel og læringsmiljøet i barnehagen.	Pedagogisk leder/ styrer	
Snakk med barna om det som har skjedd. Be barna komme med forslag til hva vi kan gjøre videre. Sammenfatt barnas forslag med det de ansatte har kommet fram til.	Pedagogisk leder	
Aktivitetsplan utarbeides på bakgrunn av innhentet informasjon. Det innhentes ny informasjon gjennom samtaler, observasjoner, kartlegginger og/ eller refleksjonsverktøy for å se hvordan det går.	Pedagogisk leder/ styrer	
Evaluering etter 1 – 2 uker: <ul style="list-style-type: none">• Evaluering av situasjonen – hvordan går det?• Gjennomgang av observasjoner• Gjennomgang av samtaler med barn og foreldre Videre tiltak: <ul style="list-style-type: none">• Informasjon til de involverte foreldre om status• Gjennomføring av nye samtaler ved behov	Pedagogisk leder	
Ny evaluering og oppfølging månedlig, eller oftere, inntil saken er løst.	Pedagogisk leder	

ÅRSJUL

UNDRINGSNOTAT

Dette skjemaet kan benyttes når du er urolig for et barns utvikling, trivsel, hjemmesituasjon eller lignende.

Ved observasjon av barnet er det viktig at oppmerksomheten skal rettes mot konkrete observasjoner, og ikke være fortolkninger av hva atferden kan være et uttrykk for. Husk at barn og foreldre skal involveres i en uro/ undringsfase.

Hva er det man faktisk ser, hører og observerer?

Notatet er ment som en hjelp/mal. Fyll kun ut det som er naturlig i forhold til saken.

Barnets navn og fødselsdato:

Hva er du bekymret for? (kryss av):

☐ Fysisk	☐ Atferd	☐ Mobbing/krenkelser
☐ Sosialt	☐ Språk	☐ Hjemmesituasjon
☐ Psykisk	☐ Syn/hørsele	☐ Annet

Hvilke vansker har barnet? Hvilke ressurser har barnet? Hvordan kommer barnets vansker og ressurser til uttrykk? Beskriv med egne ord hva du faktisk ser, hører og observerer:

Er det noe ved barnets omgivelser som kan påvirke situasjonen? (F. eks. barnegruppen, læringsmiljø, voksenrollen, systemutfordringer, hjemmesituasjonen). Beskriv med egne ord hva du faktisk ser, hører og observerer:

Hvor bekymret er jeg?

☐ Litt bekymret	☐ Den grå bekymringssonen	☐ Alvorlig bekymret

Å ta opp uro/undring – hva tror du skjer hvis du ikke tar opp din uro/undring og snakker om den? Er det noe som hindrer deg i å ta opp uroen/undringen?

Dato/ underskrift

AKTIVITETSPLAN

Rettslig grunnlag:

Lov om barnehager § 42:

Når et barn eller foreldrene sier at barnet ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, skal barnehagen undersøke saken og så langt det finnes egnede tiltak, sørge for at barnet får et trygt og godt barnehagemiljø. Det samme gjelder når en undersøkelse som barnehagen selv har satt i gang, viser at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø. Tiltakene skal velges på grunnlag av en konkret og faglig vurdering.

Planen er fylt ut av:	Dato:
Barnets navn:	Født:
Barnehage:	Plan nr. (ny plan ved oppdatering/ justering):

Steg 1 – mottatt varsel om bekymring

Dato for mottatt varsel:
Mottaker:
Bakgrunn for bekymring: ☐ Barnehagens observasjoner ☐ Utsagn fra barnet ☐ Henvendelse fra foreldre ☐ Annet (utdyp)
Hva handler bekymringen om – beskriv:

Steg 2 – undersøkelser

Barnehagen foretar nødvendige undersøkelser. Dette kan dreie seg om samtale med foreldre, samtale med barnet/barna, observasjoner el. annet. Barns rett til medvirkning og hensynet til barnets beste jf. barnehageloven § 3, skal legges til grunn. Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet.

Hvilke undersøkelser har barnehagen gjort?	
--	--

Hva har kommet frem i undersøkelsene?	
Er det nødvendig med ytterligere undersøkelser? Utdyp.	

Steg 3 – Møte før iverksetting av tiltak

I dette møtet fremlegges denne aktivitetsplanen. Når det er enighet om tiltak, signerer partene som er til stede bakerst i dokumentet.

Dato:	
Til stede i møtet:	
Tiltak som iverksettes – (ved flere tiltak kan disse godt nummereres)	
Beskrivelse av tiltak – hvordan skal dette gjøres i praksis:	
Begrunnelse for valg av tiltak – hvilke problemer skal tiltakene løse	
Mål for prosessen (beskriv gjerne ønsket situasjon):	
Når igangsettes tiltak – dato:	
Ansvarlig for tiltak:	
Dato for oppfølgingsmøte:	

Steg 4 – evalueringsmøte

Dato:	
Til stede i møtet:	
Har tiltak hatt ønsket effekt? Foreldre: Konkretiser hvordan tiltak har hatt effekt. Opplever foresatte at problemet er avhjulpet?	
Har tiltak hatt ønsket effekt? Barn: Konkretiser hvordan tiltak har hatt effekt. Opplever barnet at problemet er avhjulpet?	
Har tiltak hatt ønsket effekt? Barnehagen: Konkretiser hvordan tiltak har hatt effekt. Opplever barnehagen at problemet er avhjulpet?	
Har barnet, foreldre og barnehagen en felles opplevelse om at barnet har det trygt og godt i barnehagen?	☐ Ja – gå til lukking av sak ☐ Nei – gå til steg 3 – nye tiltak*

* Hvis nei: Kopier steg 3 (boksen som omhandler tiltak) og steg 4 (boksen som omhandler evaluering). Gjentas til saken kan lukkes.

Steg 5 – lukke sak

Barnet, foreldre og barnehagen har en felles opplevelse av at barnet har det trygt og godt i barnehagen. Konkretiser fra alle parter.	
--	--

Dato og signatur

Signeres i første møte, ved enighet om tiltak.

Forelder

Forelder

Styrer

Dato og signatur

Signeres når sak er avsluttet.

Forelder

Forelder

Styrer

REGISTRERING AV SAKER I FORBINDELSE MED BARNEHAGELOVEN KAPITTEL VIII.

Barnets initialer	Avdeling/ gruppe	Bekymring, §§ 41/43	Dato, bekymring	Dato, varsel til styrer	Dato, påbegynt undersøkelse	Dato, aktivitetsplan nr.	Dato, avslutte aktivitetsplan

Tips: Lagre på eget område og gjør om til liggende retning så blir det bedre plass til å skrive

NETTRESSURSER

[Video fra Læringsmiljøsenderet: mobbing i barnehagen](#)

Utdanningsdirektoratet: [Nullmobbing.no](#)

Observasjon og samtale med barn - [Barnehagetrivsel.no](#)

[Min stemme](#)

[Mobbing i barnehagen \(bokmål, utgave 2019\)](#), [nynorsk](#), [nordsamisk](#), [arabisk](#), [engelsk](#), [polsk](#), [somal](#) og [urdu](#)

[Partnerskap mot mobbing](#)

[Den ene \(UNICEF\)](#)

[Mobbing i barnehagen – et hefte for deg som jobber i barnehagen](#)

[Påstandspill](#)

[Kompetansepakke fra Utdanningsdirektoratet: Trygt og godt barnehagemiljø](#)

Tør vi snakke om at mobbing skjer i våre barnehager? <https://dialogmodellen.no/>

Veileder til kollegasamtaler i arbeidet mot krenkelser og mobbing

<https://dialogmodellen.no/dialogsamtalene/kollegasamtalen>

[Snakke med barn](#)

[Ombudet for barn og unge i Viken](#)

[Rollemodeller mot mobbing - materiell til foreldre - Redd Barna](#)

[Mobbing i barnehagen - Foreldreutvalget for barnehager](#)

[Barnehage, vennskap og mobbing | Bufdir](#)

[Slik kan barnehager jobbe med mobbing | Universitetet i Stavanger](#)

[Psykososialt barnehagemiljø - Vestby kommune](#)

[Er du urolig for et barn, ungdom eller familie? - Vestby kommune](#)

[Manual for et trygt og godt skolemiljø ved Vestbyskolene og SFO](#)

LITTERATUR FOR BARN

- Bergström, Gunilla (1979): Albert og udyret. Cappelen Damm.
- Bergström, Gunilla (1984): Hvem kan redde Albert Åberg? Cappelen Damm.
- Bergström, Gunilla (1985): Albert og Milla. Cappelen Damm.
- Bringsværd, Tor Åge (2001): Karsten liker å danse. Cappelen Damm.
- Bringsværd, Tor Åge (2004): Når to er sinte på hverandre. Gyldendal Norsk Forlag.
- Brønne, Bendik, Kaia, Trond (2010): Fremmed. Aschehoug.
- Brønne, Trond (2005): Venner. Aschehoug.
- Bøttinger, Tone Lie (2001): Min storebror apen. Aschehoug.
- Clark, Emma Chichester (2010): Slutt å erte! Go'boken Sandvik.
- Eriksson, Eva (1987): Den nye jakka. Aschehoug.
- Færden, Else (1992): Den stygge drageungen. Cappelen
- Guido van Genechten (2000): Rikki. Aschehoug.
- Novotny Hunter, Jana (2001): Jeg har følelser. Avenir forlag.
- Jensen, Gry Kappel (2009): Wilbur, den gule katten. Turbine forlag.
- Klefelt, Lena (1996): Otto og Joppa. Gyldendal Tiden.
- Leer-Salvesen, Paul (2001): Fy fabian. Barnas forlag.
- Ljungqvist, Stefan (2006): Piggtråd-Pelle. Damm.
- Lund, Ingrid (2014): Mattias er alene. Portal.
- Mathiesen, Egon (2001): Pusen med de blå øynene. Fabula.
- Nerheim, Janne (2015): Englatrollet Elea. Forlaget Elea.
- Otterlei, Camilla (2015): Kunsten å møte en bjørn. Mangschou A/S.
- Pedersen, Morten N. (2010): Bo blir til overs. IKO-Forlaget.
- Rempt, Fiona (2007): Super-venner. Fortellerforlaget.

Rohde, Hanne Kristin (2011): Kråka som hadde høydeskrekk. CF informasjon AS.

Stai, Kari (2016): Jakob og Neikob. Det Norske Samlaget.

Stenberg, Birgitta (1992): Billy og sinte Lotta. Cappelen.

Stenberg, Birgitta (1990): Bjørn drar på landet. Cappelen.

Wänblad, Mats (1996): Lilleving. Cappelen.

Eventyr: Den stygge andungen, Snøhvit, Askepott

EGENVURDERING AV DET PSYKOSOSIALE MILJØET I BARNEHAGEN

Spørsmål	JA—alltid	JA—ofte	NEI—sjelden	NEI—aldri
Arbeider vi for at hvert barn skal utvikle trygg tilknytning til sine omsorgspersoner i barnehagen gjennom trygghet, forutsigbarhet og stabilitet?				
Er vi anerkjennende og støttende til barnas initiativ?				
Blir alle barn lagt merke til i like stor grad, uavhengig av type personlighet (innad – eller utadvendt)?				
Får enkelte barn oftere mer positiv oppmerksomhet av oss enn andre barn?				
Får enkelte barn oftere negativ oppmerksomhet av oss enn andre barn?				
Er det noen barn vi har lettere for å tro på, når barn skal forklare konflikter?				
Er det noen barn vi oftere tar kontakt med, eller setter i gang aktiviteter sammen med enn andre?				
Involverer vi alle barna i fellesskapet, ved bordet, i samlinger og gruppeaktiviteter?				
Er det barn i gruppa vi tar lite kontakt med, og sjelden tar initiativ til aktiviteter sammen med?				
Blir enkelte barn raskere avvist enn andre når de tar kontakt med oss?				
Har vi større tålmodighet med enkelte barn i gruppa når det				

gjelder å følge dem opp og hjelpe dem?				
Er alle voksne bevisste om at barn ikke alltid greier å skille spøk og ironi fra alvor?				
Er miljøet i barnehagen preget av omsorg, anerkjennelse, varme og respekt?				
Er samspillet mellom barna preget av likeverd og veksling mellom hvem som bestemmer og hvem som får være med?				
Er det en trygg og avslappende tone i barnehagen som er preget av humor, spontanitet, oppmuntring og glede?				

Kommentarer:

EGENVURDERING BARNEHAGENS PSYKOSOSIALE MILJØ – ANSATTE

	Ja/ alltid	Ofte	Ønskes mer av	Nei/ aldri
Reflekterer vi jevnlig over egen praksis i forhold til felles mål og verdier for vår barnehage?				
Har vi fokus på trivsel, likeverd og inkluderende fellesskap?				
Er miljøet blant ansatte og barn preget av gjensidig omsorg, anerkjennelse, varme og respekt?				
Er miljøet preget av trygghet med rom for humor, spontanitet, oppmuntring og glede?				
Er det rom for undring, spørsmål, uenighet og diskusjon?				
Legger vi til rette for et godt samarbeidsklima mellom ansatte og alle foreldrene?				
Har vi kompetanse og felles forståelse for hvordan vi skal forebygge og stoppe krenkelser og mobbing blant barna?				
Vet vi hva barnehageloven sier om mobbing og krenkelser, og hvordan vi skal håndtere det dersom noen blant de ansatte krenker eller mobber et barn?				

OBSERVASJON AV BARN OG BARNEHAGEANSATT I UTETIDEN

Observatør:

Observasjon av:

Uke og årstall:

AKTIVITETER/ SITUASJONER	mandag	tirsdag	onsdag	torsdag	fredag	samlet
Med barn i sandkasse						
Ved lekestativ med barn						
Huske						
Organisert lek						
Samtale med barn						
Ball – lek med barn						
Samtale med barn						
Trøst/omsorg med barn						
Toalett/ bleieskift						
Alene						
Voksen med voksen						
Samtale med foreldre						
Annet:						

OBSERVASJON AV ANSATTES AKTIVITETER OG PRIORITERINGER I HVERDAGEN

Observatør:	Dato:	Situasjon:
Uke nr:	Start kl.	Observasjon nr:

Beskrivelse av ansattes atferd	Navn på den ansatte	Utfyllende kommentar
Den ansatte er sammen med andre voksne		
Den ansatte er opptatt med praktisk arbeid		
Den ansatte er sammen med barn, men er ikke engasjert.		
Den ansatte er sammen med barn, i samtaler/ trøst/ omsorg		
Den ansatte er opptatt med aktivitet sammen med barn/gruppe		
Den ansatte leker sammen med barn/gruppe		
Den ansatte stimulerer barns rollelek—kommer med innspill, bidrar til leken		

BARNESAMTALE

Spørsmålene må tilpasses det enkelte barn og den enkelte samtale – de er ikke ment å leses opp ett etter ett. Husk å bruke åpne spørsmål.

Dato:

Barn:

Tema: Å komme til barnehagen

<p>Hjelpespørsmål:</p> <ul style="list-style-type: none">• Fortell meg - hvordan er det når du kommer i barnehagen, hva skjer da?• Hvordan er det for deg å komme i barnehagen på morgenen?• Hva er en god start på dagen?• Hva gjør de voksne da?• Er det noe som kunne vært annerledes?	
---	--

Tema: Når vi leker inne

<p>Hjelpespørsmål:</p> <ul style="list-style-type: none">• Når vi er inne i barnehagen – hva liker du å gjøre da?• Hvilke rom liker du best å være i? Hva er det som gjør det rommet så morsomt å være i?• Er det noen rom du ikke liker? Hva er det du ikke liker i det rommet?• Er det noen leker du vil vi skal ha i barnehagen?• Hva gjør de voksne når vi er inne?	
---	--

Tema: Når vi leker ute

Hjelpespørsmål:

- Hva liker du å leke ute?
- Velger du selv hvem du leker med og hva du skal leke?
- Hva gjør de voksne når vi er ute?
- Er noen voksne med i leken?
- Får du hjelp og trøst når du trenger det?

Tema: Når vi er i garderoben

Hjelpespørsmål:

- Hvordan er det å kle på seg når du skal ut eller kle av deg når du kommer inn?
- Hva gjør de voksne?
- Får du hjelp når du trenger det?
- Er det noe som kunne vært annerledes?

Tema: Når vi skal spise

Hjelpespørsmål:

- Hvordan er å spise i barnehagen?
- Hva spiser du?
- Liker du maten du får i barnehagen?
- Er det noe som kan vært annerledes når vi skal spise?

Tema: Vennskap

<p>Hjelpespørsmål:</p> <ul style="list-style-type: none">• Er det morsomt å være i barnehagen?• Hvem leker du mest med?• Er det noen du vil leke mer med?• Er det noen det er vanskelig å leke med?• Kan alle bestemme i leken?• Hva skjer når dere ikke er enige i leken?• Ser du noen som ikke har noen å leke med? Hva kan du gjøre da?• Barn er som oftest greie med hverandre, men ikke alltid. Vet du om måter barn noen ganger er ugreie med hverandre?• Er det noen som er ekstra flinke til å si hyggelige ting?	
---	--

Tema: Voksne

<p>Hjelpespørsmål:</p> <ul style="list-style-type: none">• Er det noen voksne du liker godt å være sammen med her i barnehagen?• Hva gjør den voksne som du liker så godt?• Er det noen voksne som du ikke liker så godt å være sammen med?• Får du hjelp når du trenger det?• Kan du være med å bestemme litt på hva som skjer?	
--	--

KOMMUNIKASJONSSTIL

Dato:			
Observasjon foretatt av:			
Situasjon:			
Tidsintervall:			
Barn, initialer:			
Når dette barnet er sammen med andre barn i denne situasjonen viser barnet følgende kommunikasjonsstil:	Sett kryss i den kategorien som passer:		
	Ikke i det hele tatt	Delvis	I stor grad
Barnet snakker med andre barn			
Barnet tar kontakt med andre barn gjennom språk			
Barnet snakker hyggelig til andre barn			
Barnet snakker fint om andre barn			
Barnet erter/ snakker negativt til andre barn			
Barnet snakker negativt om andre barn			
Barnet tar kontakt med andre barn gjennom kroppsspråk			
Kommentarer:			
Basert på skjema fra Barnas verneombud ved Høgskolen i Innlandet og PBL			

KOMMUNIKASJON MED

Dato:			
Observasjon foretatt av:			
Situasjon:			
Tidsintervall:			
Barn, initialer:			
Når dette barnet er sammen med andre barn i denne situasjonen blir barnet møtt av andre barn på denne måten:	Sett kryss i den kategorien som passer:		
	Ikke i det hele tatt	Delvis	I stor grad
Andre barn snakker med barnet			
Andre barn tar kontakt med barnet gjennom språk			
Andre barn snakker hyggelig til barnet			
Andre barn snakker positivt til andre om barnet			
Andre barn erter/ snakker negativt til barnet			
Andre barn snakker negativt om barnet			
Andre barn tar kontakt med barnet gjennom kroppsspråk			
Kommentarer:			
Basert på skjema fra Barnas verneombud ved Høgskolen i Innlandet og PBL			

LEKEFERDIGHETER

Dato:			
Observasjon foretatt av:			
Situasjon:			
Tidsintervall:			
Barn, initialer:			
Hvordan vil du beskrive dette barnets lekeferdigheter?	Sett kryss i den kategorien som passer:		
	I liten grad	Delvis	I stor grad
Barnet kan tolke lekesignaler			
Barnet kommer med relevante ideer til leken som foregår			
Barnet lar seg rive med i leken			
Barnet får med seg andres initiativ i leken			
Barnet følger opp og responderer relevant i forhold til andres initiativ			
Kommentarer:			
Basert på skjema fra Barnas verneombud ved Høgskolen i Innlandet og PBL			

REAKSJON VED MOTSTAND

Dato:			
Observasjon foretatt av:			
Situasjon:			
Tidsintervall:			
Barn, initialer:			
	Sett kryss i den kategorien som passer:		
	Ikke i det hele tatt	Delvis	I stor grad
Atferden karakteriserer dette barnet i situasjonen:			
Barnet blir irritert, men gjør ikke noe for å få det som han/ hun vil			
Barnet blir sint og viser det ved å bruke stemmen			
Barnet blir fysisk utagerende mot andre barn (sparker, slår o.l.)			
Barnet ødelegger leken (raser ned ting o.l.)			
Barnet bruker språket og argumenterer for å få det som han/ hun vil			
Barnet gir seg uten å protestere			
Barnet går sin vei			
Barnet forhandler for å komme til enighet			
Barnet begynner å gråte (blir lei seg)			
Barnet henter en voksen for å få hjelp			
Kommentarer:			
Basert på skjema fra Barnas verneombud ved Høgskolen i Innlandet og PBL			

GARNNØSTE

Individuell undersøkelse

Høgskolen i Innlandet og PBL; Barnas verneombud

GARNNØSTE

Å undersøke kvalitet i relasjoner i barnehagen kan gjøres på flere måter. Det er for eksempel mulig å undersøke personalets relasjoner til barna ved personalets selvrapportering, og det er det vi legger opp til her. Dette forutsetter åpenhet og trygghet i personalgruppa slik at alle kan ha tillit til at deres selvvurderinger ikke blir brukt mot dem i en annen sammenheng. Vi tar det for gitt at dere har en slik åpenhet og trygghet blant de ansatte.

Du skal plassere alle barna i din avdeling/gruppe/base fra innerst til ytterst i garnnøstet. Aller innerst skriver du navnet til det barnet du selv vurderer at du har best relasjon med. Dette barnet er oftest i sentrum for din oppmerksomhet og omtanke. Dette kan for eksempel være ensbetydende med at du reagerer med varme eller glede når du tenker på barnet, det er lett å ta barnets perspektiv, du oppsøker barnet selv om du ikke må, du snakker lett med barnet og her lett for å gi ros og oppmerksomhet til barnet. Selv når du føler deg utfordret av noe barnet sier eller gjør, responderer du på en positiv og konstruktiv måte.

Lengst ut i garnnøstet plasserer du det barnet du har svakest relasjon til. Dette barnet befinner seg i periferien for din oppmerksomhet og omtanke. Du har av en eller annen grunn ikke særlig mye med barnet å gjøre, og du er ikke så ivrig på å undersøke hvorfor det forholder seg slik. Du oppsøker ikke barnet annet enn av plikt, du opplever kanskje egne negative reaksjoner på ting barnet sier eller gjør, og du synes det er vanskelig å gi ros eller annen positiv feedback til dette barnet. Det kan også være at ditt samvær med barnet er preget av konflikter. Det er ikke sikkert at det fins noe barn som passer inn i denne kategorien, men prøv å være litt kritisk til deg selv, og finn et barn som du må plassere ganske langt ut i spiralen.

De andre barna plasserer du mellom det innerste og det ytterste barnet. Du kan gjerne plassere flere barn på nesten samme sted, dersom du synes det er vanskelig å skille mellom alle. Du liker også barna midt mellom innerst og ytterst, men har ikke like mye befatning med han/henne som med barna du har innerst. Det kan også være at du kjenner på at barnet ikke vekker samme empati i deg, av og til kan barnet virke litt irriterende og du tenker at han/hun klarer seg godt uten at du er «tett på».

Oppgaver

Denne undersøkelsesmetoden er bearbeidet etter Kristin Rydjord Tholins beskrivelse i *Profesjonsetikk for barnehagelærere* (Tholin oppgir Sigsgaard, Rasmussen og Smidt (1999) som opprinnelig kilde). Hun sier at *poenget er å gjøre personalet bevisst på sitt eget forhold til barna, og eventuelt avdekke om enkeltbarn kanskje ikke får den omsorgen og voksenkontakten de har krav på*. Det blir viktig at personalet er i stand til å erkjenne at de kan ha utfordringer i enkelte relasjoner og i neste omgang stiller spørsmål til hvorfor det forholder seg slik. Oppgavene under tar utgangspunkt i utfylte garnnøster.

1. Individuell refleksjon

- Hva tenker du om resultatet?
- Var det vanskelig å sette barn lengst ut i spiralen?
- Tror du at noen av de andre ansatte på avdelingen/gruppa/basen har disse barna langt inn i sin spiral?

OBS: Denne øvelsen handler ikke om å *avsløre* at vi ikke opplever at vi har identisk relasjon til alle barn. Det vil alltid være forskjeller i relasjoner, noe annet ville vært unaturlig. Poenget er å tenke over hvordan det er å være et barn som mange av de ansatte har langt ut i sin spiral.

2. Sammenlign garnnøster

Dere skal nå sammenligne skjema med hverandre. Før gjerne inn alles svar på et felles skjema (for eksempel med ulik farge for hver ansatt, og med bare initialene til barna for å få plass) sånn at dere får en felles oversikt.

- Er det noen barn som er langt inn mot midten i garnnøstet til alle ansatte?
- Er det noen barn som er langt ut mot ytterkanten i garnnøstet til alle?
- Hvorfor er det sånn?

Barn som er langt ute i garnnøstet til alle eller de fleste av de ansatte, kan gå i barnehagen uten å oppleve den omsorgen og voksenkontakten de har krav på. Hva tenker dere om dette? Hva gjør dere med dette?

Lykke til!

GARNNØSTE

Senter for livslang læring - LTJ 2018

